

Snežana Marinković¹

PRIMARNI HIPERPARATIREOIDIZAM– EKTOPIČNA LOKALIZACIJA– PRIKAZ SLUČAJA

UVOD

- Primarni hiperparatireoidizam je generalizovani poremećaj metabolizma kalcijuma, fosfata i kostiju, uzrokovan povišenom sekrecijom paratireoidnog hormona.
- Najčešći uzrok je adenom, lokalizovan na donjim paraštitastim žlezdama.
- Oboljenje ima najveću incidencu između treće i pete decenije života.

- Dijagnoza ove bolesti se postavlja na osnovu povišenog nivoa paratireoidnog hormona, povišenog nivoa kalcijuma i sniženog nivoa fosfata u krvi, ultrazvučnim pregledom vrata i scintigrafijom paraštitastih žlezda.
- Prvi koji je izneo stav da je tumor paraštitaste žlezde uzrok promena na kostima i da ga treba aktivno tražiti i operisati bio je bečki patolog Fridrih Slangenhauser, 1915. godine.
- On je sugerisao da je oboljenje kostiju rezultat, a ne uzrok uvećanja paraštitastih žlezda i da paratireoidektomija može ublažiti koštana oboljenja kod ovakvih bolesnika.
- Ovaj njegov pristup je proveren i potvrđen 10 godina kasnije, kada je Feliks Mandl uradio prvu uspešnu planiranu paratireoidektomiju.

- Termin hiperparatireoidizam prvi je upotrebio student medicine Henri Dikson u Sent Luisu, 1928. godine, kod pacijentkinje Elve Dokins na osnovu visokih vrednosti kalcijuma u krvi.
- Samo devet godina od prve operacije u svetu i u Srbiji je prof. dr Niko Miljanić uradio prvu paratireoidektomiju.

¹ Snežana Marinković, Internista endokrinolog, Specijalna bolnica za bolesti štitaste žlezde i bolesti metabolizma, Zlatibor.

Prva operacija ektopične paraštitaste žlezde urađena je 1933. godine u Bostonu kod tridesetogodišnjeg pomorskog kapetana. Kod njega se od 1923. godine razvijala generalizovana kalcifikacija skeleta, a 1928. postavljena dijagnoza hiperparatireoidizma. Tokom iste godine podvrgnut je operaciji prvo desne, a potom i leve strane vrata, pri čemu nisu nađene uvećane paraštitaste žlezde. Zbog daljeg progrediranja bolesti i pogoršanja bubrežne funkcije preveden je u Boston gde je operisan još četiri puta i kada su hirurzi već bili na putu da odustanu od daljih operacija sam pacijent okružen knjigama, pre svega iz anatomije, insistirao je da se i dalje traga za paratireoidnom žlezdom i predložio da se uradi sternotomija i žlezda potraži u grudnom košu. Tako je urađena sedma operacija kod pacijenta i identifikovan adenom paraštitaste žlezde promera oko 3 cm.

- Pacijentkinja M.J., stara 46 godina, od maja meseca 2015. godine ima opstipaciju, mučninu, bolove u kostima i mišićima, oteku u predelu skočnih zglobova, kao i nemogućnost adekvatne regulacije krvnog pritiska.
- Unazad 25 godina se leči kod psihijatra zbog depresivne psihoze, redovno uzima predloženu terapiju.
- Leči se i od visokog krvnog pritiska, trenutna terapija, bisoprolol, amlodipin i losartan.
- Zbog urinarne infekcije u periodu od 17. do 20. juna 2015. godine, hospitalizovana, na Odeljenju urologije Opšte bolnice u Užicu, kada je putem ultrazvuka dijagnostikovana kalkuloza levog bubrega.

- U konsultaciji sa endokrinologom urađen hormonski status štitaste žlezde, eho pregled vrata i određen nivo paratireoidnog hormona (PTH), kalcijuma i fosfora.
- Nađene vrednosti: FT4: 14,5, TSH: 1,73, PTH: 248,8 (15–65), kalcijum: 3,12 (do 2,55) i fosfor: 1,02.
- Na ultrazvučnom pregledu vrata nisu uočene uvećane paraštitaste žlezde.
- Potom je urađena scintigrafija paraštitastih žlezda, kad je dobijen nalaz ektopične hiperaktivne paraštitaste žlezde u sredogrudu.

 <p>SPETSIJALNA BOLNICA „Č. IGOU 1A“ TELEFON: 031 /597-171</p>	Br. Protokola:	PTH 042
	Datum:	24.06.2015.

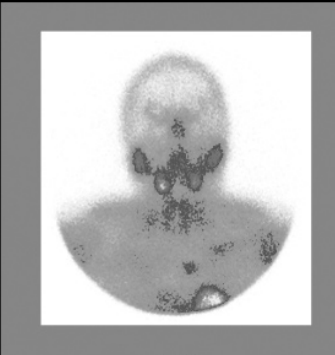
SCINTIGRAM PARAŠTITASTIH ŽLEZDA

Ime i prezime: **JASIKOVIĆ MIRJANA, 1969. god.**

SCINTIGRAFIJA PARAŠTITASTIH ŽLEZDA je urađena 20 min i 2 h nakon i.v. aplikacij e99mTc-MIBI, anteriorna projekcija. Dobijen je sledeći nalaz:

Ant 20 min

Ant 2 h

Na scintigramu se prikazuje ektopična hiperaktivna paraštitasta žlezda u sredogrudu levo.

Dr Nenad Laketić

- Dexa pregled je ukazao na normalnu koštanu gustinu na nivou kičme i smanjenu koštanu gustinu u smislu osteopenije na nivou kuka.

Specijalna Bolnica za bolesti štitaste zlezde i bole

www.cigota.rs
Srbija, Zlatibor 31315

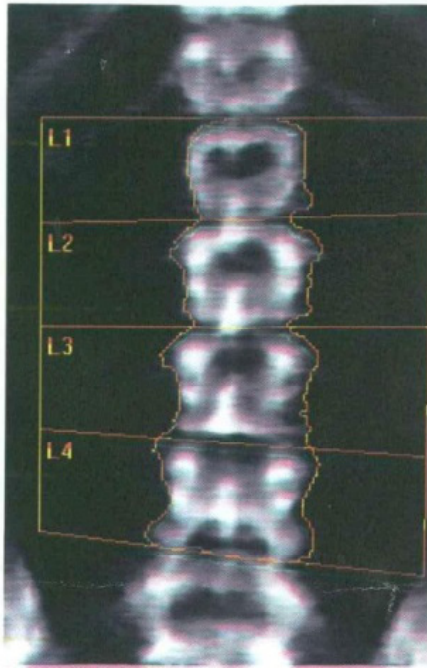
Telephone: 031/597-276

E-Mail: cigota@eunet.rs

Name: JASIKOVIC, MIRJANA MILJKO
Patient ID: 2304969795015
DOB: 23 April 1969

Sex: Female
Ethnicity: White

Referring Physician: Laketic Dr Nenad

k = 1.135, d0 = 42.7
116 x 135

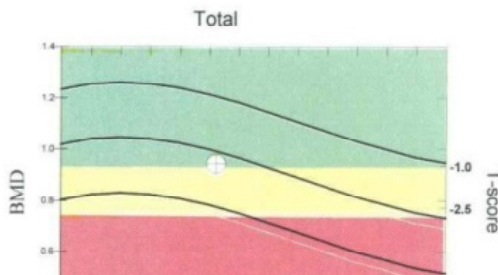
Scan Information:

Scan Date: 24 June 2015
Scan Type: fe Lumbar Spine
Analysis: 24 June 2015 10:30
Lumbar Spine
Operator: MM
Model: Explorer (S/N 91037
Comment:

DXA Results Summary:

Region	Area (cm ²)	BMC (g)
L1	10.02	8.01
L2	11.96	11.66
L3	14.25	13.36
L4	14.99	15.38
Total	51.22	48.41

Total BMD CV 1.0%, ACF = 1.004, BCF = 0
WHO Classification: Normal
Fracture Risk: Not Increased

Specijalna Bolnica za bolesti štitaste zlezde i bole

www.cigota.rs
Srbija, Zlatibor 31315

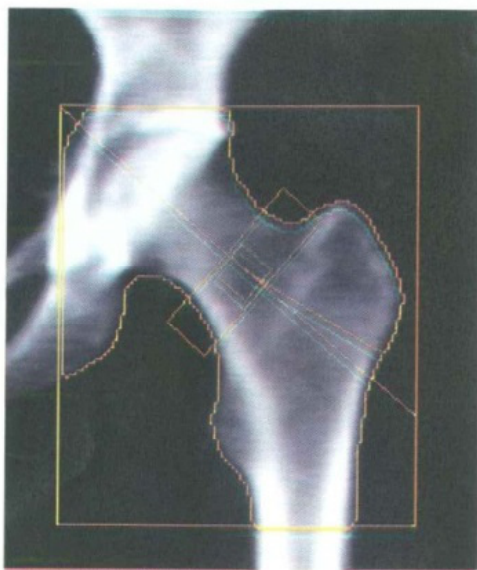
Telephone: 031/597-276

E-Mail: cigota@eunet.rs

Name: JASIKOVIC, MIRJANA MILJKO
Patient ID: 2304969795015
DOB: 23 April 1969

Sex: Female
Ethnicity: White

Referring Physician: Laketic Dr Nenad

k = 1.137, d0 = 46.9
97 x 113
NECK: 49 x 15
HAL: 105 mm

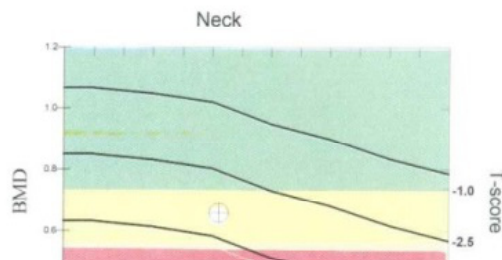
Scan Information:

Scan Date: 24 June 2015
Scan Type: fe Left Hip
Analysis: 24 June 2015 10:30
Left Hip
Operator: MM
Model: Explorer (S/N 91037
Comment:

DXA Results Summary:

Region	Area (cm ²)	BMC (g)
Neck	4.98	3.28
Total	34.35	30.94

Total BMD CV 1.0%, ACF = 1.004, BCF = 0
WHO Classification: Osteopenia
Fracture Risk: Increased

- Ordinirana terapija vitaminom D i savetovana konzultacija endokrinog hirurga.
- Pregled endokrinog hirurga izvršen 27. 6. 2015. koji je savetovao operativno lečenje i zahtevao MDCT vrata i grudnog koša, radi određivanja tačne lokalizacije ektopične paraštitaste žlezde.
- MDCT vrata i grudnog koša, urađen 29. 06. 2015. godine, pokazao je mektoktivnu promenu u prednje gornjem medijastinumu.

- Operativni zahvat izvršen 23. 7. 2015. u Centru za endokrinu hirurgiju Kliničkog centra Srbije, kad je urađena donja leva paratireoidektomija kroz parcijalnu sternotomiju.
- Adenom paratireoidne žlezde identifikovan u prednjem medijastinumu promera 3 cm.
- PH nalaz: Adenoma PT sin. inf. 4g, 20x20x15mm.

Postoperativno, prva kontrola 10. 8. 2015. urađena je analiza PTH=36,7, kalcijum 2,38, fosfat 1,30, vitamin D 20,0, nastavljena terapija vitaminom D.

Došlo je do regulacije krvnog pritiska i smanjen je otok na oba skočna zgloba, u potpunosti su nestale tegobe u smislu opstipacije, mučnine, bolova u kostima i mišićima i poboljšalo se stanje osnovne bolesti.

Zaključak: Savetuje se kontrola nivoa kalcijuma, fosfora i nivoa paratireoidnog hormona kodkalkuloze bubrega.